

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII KADENCJA**

Warszawa, dnia 19 stycznia 2009 r.

Druk nr 435

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 84 ust. 1 Regulaminu Senatu wnoszę projekt uchwały
**w sprawie uczczenia 105-lecia Związku Górali, 90-lecia Związku
Podhalań i 80-lecia Związku Podhalań Północnej Ameryki.**

(-) Tadeusz Skorupa

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia
w sprawie uczczenia 105-lecia Związku Górali, 90-lecia Związku Podhalan
i 80-lecia Związku Podhalan Północnej Ameryki

Senat Rzeczypospolitej Polskiej oddaje cześć wszystkim twórcom i aktywnym działaczom Związku Górali, Związku Podhalan i Związku Podhalan Północnej Ameryki.

Związek Górali był podwaliną stworzenia przez tak zacnych ludzi, jak: Tytus Chałubiński, Władysław Matlakowski, Feliks Gwiżdż, Jakub Zachemski, Bronisław Dembowski, Stanisław Witkiewicz, Kazimierz Przerwa-Tetmajer, Andrzej Chowaniec, Andrzej Stopka Nazimek, Wojciech Brzega czy Władysław Orkan, Związku Podhalan, jednej z największych i najstarszych organizacji w Polsce. Był on także podstawą aktywności naszych rodaków w Ameryce Północnej. Wypełniając przesłanie swoich przodków, utworzyli oni Związek Podhalan Północnej Ameryki, aby jak stwierdził pierwszy prezes tego związku Henryk Lokański, „przez śmiałe wysunięcie naprzód swego góralskiego typu regionalnego i podniesienie wszystkich jego wartości obyczajowych i kulturalnych, uratował dla polskości w ogóle, a dla sprawy polskiej w Ameryce w szczególności, tysiące polskich rodzin góralskich, które szybkimi krokami zdążyły w przepaść wynarodowienia”, i aby jak stwierdził nasz umiłowany Ojciec Święty Jan Paweł II, „stawszy się Amerykanami, nie przestali być góralami, ani oni, ani ich dzieci ani wnuki”.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

UZASADNIENIE

Powstanie Związku Podhalań w roku 1919 jednej z największych i najstarszych organizacji w Polsce, wyrosło zarówno z działalności powstałego w 1873 roku Galicyjskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, Związku Górali powołanego w 1904 roku w Zakopanem, jak i działającej w Krakowie od 1906 roku, podległej mu Akademickiej Sesji Podhalań.

Osobami najbardziej zasłużonymi dla zrodzenia ruchu regionalnego górali byli Tytus Chałubiński, Władysław Matlakowski, Feliks Gwiżdż, Jakub Zachemski, Bronisław Dembowski, Stanisław Witkiewicz, Kazimierz Przerwa-Tetmajer, Andrzej Chowaniec, Andrzej Stopka Nazimek, Wojciech Brzega czy Władysław Orkan.

Z kolei 10 lat później w Ameryce Północnej sformalizowano utworzenie Związku Podhalań Północnej Ameryki, jak piszą jego założyciele „świętyni Podhalań”. Charakter i sens organizacji najpiękniej ale i chyba najtrafniej określiły słowa pierwszego prezesa organizacji Henryka Lokańskiego:

„Związek Podhalań w Ameryce Północnej przez śmiałe wysunięcie naprzód swego góralskiego typu regionalnego i podniesienie wszystkich jego wartości obyczajowych i kulturalnych, uratował dla polskość w ogóle, a dla sprawy polskiej w Ameryce w szczególności, tysiące polskich rodzin góralskich, które szybkimi krokami zdążyły w przepaść wynarodowienia. Dzisiaj nie tylko starsi, ale i młodzież żywo interesują się polskością przez rozbudzoną w nich dumę narodową”.

Wspaniale zaś działalność ZPPA podsumował Nasz Umiłowany Ojciec Święty Jan Pawła II podczas swojej pierwszej pielgrzymki do Ojczyzny, kierując je do mieszkańców Podhala i Polonii: „ ... aby stawszy się Amerykanami, nie przestali być góralami, ani oni, ani ich dzieci ani wnuki”.

Wydaje się, że jako Senat RP winniśmy wszystkim tym organizacjom, w tym szczególnie ich założycielom i aktywnym działaczom oddać cześć

.....
T ł o c z o n o z p o l e c e n i a M a r s z a ł k a S e n a t u
.....